

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-133/14-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Základní škola, Heřmanův Městec, okres Chrudim
Sídlo	Náměstí Míru 1, 538 03 Heřmanův Městec
E-mail právnické osoby	zaklskol@mesto-hm.cz
IČO	70 884 064
Identifikátor	600 090 418
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Stanislavem Mrázem, ředitelem školy
Zřizovatel	Město Heřmanův Městec
Místo inspekční činnosti	Náměstí Míru 1, 538 03 Heřmanův Městec Jiráskova 842, 538 03 Heřmanův Městec Náměstí Míru 22, 538 03 Heřmanův Městec
Termín inspekční činnosti	14. až 17. leden 2014

Inspekční činnost v Základní škole, Heřmanův Městec, okres Chrudim (dále „škola“) byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Ve školním roce 2013/2014 škola realizuje výuku v 29 třídách (1. stupeň 17 tříd, 2. stupeň 12 tříd), v nichž se celkem vzdělává 732 chlapců a dívek. Přibližně polovina z nich je

dojíždějících. Od minulé inspekční činnosti se počet žáků zvýšil o 32, kapacita je využita z více než 81 %. K 30. září 2013 bylo evidováno 92 žáků se zdravotním postižením a jeden s cizí státní příslušností. Výuka je ve všech ročnících vedena podle „Školního vzdělávacího programu Základní školy v Heřmanově Městci – Příloha č. 5“ (ŠVP ZV).

Školní družina je stoprocentně naplněná, svoji činnost uskutečňuje na základě „Školního vzdělávacího programu školní družiny ZŠ Heřmanův Městec“.

Pedagogický sbor je složen ze 40 učitelů a pěti vychovatelek školní družiny. V kolektivu je pět mužů. Vedení školy tvoří ředitel a jeho dvě zástupkyně.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ředitel školy při své práci vychází z dlouholetých zkušeností, uplatňuje dokonalou znalost místních podmínek. Organizační struktura je promyšlená, odpovídá typu a velikosti školy. Na řízení procesů se prostřednictvím vhodně delegovaných úkolů podílejí i další vyučující. Vedle pedagogické rady jsou důležitými poradními orgány ředitele školy také metodické sdružení a předmětové komise, jež se zabývají zejména pedagogicko-organizačními záležitostmi. V jejich činnosti byly shledány dílčí rezervy, a to v souvislosti s přesuny učiva mezi jednotlivými ročníky či předměty. V záznamech z jednání chyběla analýza a vysvětlení těchto kroků. Drobné nedostatky v dokumentaci (např. ve školním řádu, vnitřním řádu) byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Personální zajištění výuky má z hlediska kvalifikovanosti a zastoupení oborových odborností velmi dobrou úroveň. Všichni vyučující absolvovali vysokoškolské pedagogické studium, nechybí žádná z potřebných aprobací. Kolektiv je stabilizovaný, jeho členy jsou učitelé s kratší praxí i s dlouholetými zkušenostmi. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá na základě přehledně a podrobně zpracovaného plánu. V uplynulém období bylo přínosem pořádání seminářů pro všechny vyučující z oblasti psychologie, speciální pedagogiky a prevence sociálně patologických jevů ve spolupráci s Centrem podpory inkluzivního vzdělávání v Hradci Králové. Podporováno je studium k rozšíření odborné kvalifikace (např. anglický jazyk) a k výkonu specializačních činností. Zajímavé vzdělávací akce s regionálním zaměřením přinesl učitelům projekt Geovědy, jehož realizátorem byla společnost Vodní zdroje Chrudim s. r. o..

Škola poskytuje vzdělávání a školské služby ve třech objektech. Hlavní budova s přístavbou i pavilon v areálu mateřské školy prošly od minulé inspekční činnosti rekonstrukcí (výměna oken, zateplení, nová fasáda). Zrenovována byla i část sociálních zařízení, obměnilo se vybavení některých pracoven. Zejména prostředí tříd nižších ročníků působí inspirujícím dojmem, jejich výzdoba je podnětná, estetická. V rámci projektu EU peníze školám byly zakoupeny interaktivní tabule, došlo k modernizaci počítačového vybavení. Pro výuku na 2. stupni mají pedagogové možnost využívat řadu různých odborných učeben. Nově byly vybudovány například pracovny českého jazyka a matematiky, v nichž jsou k dispozici názorné učební pomůcky, literatura, didaktická technika atd. Tělesná výchova žáků 1. stupně je převážně realizována ve školní tělocvičně, která v době inspekční činnosti neměla vstupní prostor, šatnu a hygienické zázemí v podnětném a zcela bezpečném stavu (nepořádek, opadaná omítka apod.). Ředitel školy přijal okamžitá opatření k odstranění zjištěných skutečností. Starší žáci provozují sportovní aktivity v moderně zařízené městské sportovní hale. Z důvodu časově náročnějšího přesunu zde probíhá výuka ve dvouhodinových blocích. Některé vybavení nebo pomůcky škola získala jako sponzorský dar (basketbalové míče, počítače atd.).

V souvislosti se zvyšujícím se zájmem zákonných zástupců o přijetí dítěte do školní družiny a vzhledem k jejím omezeným prostorám hledal ředitel školy ve spolupráci se zřizovatelem pro tuto situaci řešení. Od září 2013 se podařilo navýšit kapacitu na 150 žáků a získat nové, rozlehlé místnosti v budově naproti škole, kde jsou nyní umístěna tři oddělení školní družiny. Další má své zázemí v areálu mateřské školy a poslední v jedné ze tříd 1. stupně.

Podmínky umožňují bezproblémovou realizaci školních vzdělávacích programů. Ředitel školy ve své funkci využívá bohaté zkušenosti, řízení školy vychází z demokratických principů. Pozitivem je vysoká míra odborné kvalifikovanosti učitelů, kvalitativní posun od minulé inspekční činnosti nastal v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Významným přínosem je získání nových prostor pro školní družinu.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

„Školní vzdělávací program Základní školy v Heřmanově Městci – Příloha č. 5“ byl inovován k 1. září 2013 podle aktualizovaného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Nově zařazená nebo upravená témata byla zapracována do učebních osnov příslušných vyučovacích předmětů.

„Školní vzdělávací program školní družiny ZŠ Heřmanův Městec“ odpovídá požadavkům školského zákona. Realizované činnosti navazují na vyučovací proces a přispívají tak k podpoře kvality vzdělávání.

Organizace výuky umožňuje dosahovat cílů ŠVP ZV. Učební plán byl naplňován. Disponibilní dotaci škola z více než 60 % použila k navýšení počtu vyučovacích hodin ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace a Matematika a její aplikace. Od 3. ročníku mají žáci možnost zvolit si anglický nebo německý jazyk. Ve vyšších ročnících se tyto předměty realizují jako další cizí jazyk, nabídku ještě rozšiřuje ruský jazyk. Široká paleta volitelných předmětů vhodně doplňuje jednotlivé vzdělávací obory. Nepovinně je vyučován sborový zpěv a náboženství.

Na 1. stupni se sledované hodiny vyznačovaly pestrostí zařazených aktivit, často byly využívány prvky činnostního a kooperativního učení. Žáci se do výuky zapojovali aktivně a s chutí. Vyučování bylo účelně propojováno s reálným životem, byly uplatňovány mezipředmětové vazby. Cíleně volená skupinová práce měla zpravidla jasně stanovená pravidla a učila žáky vzájemné spolupráci, rozvíjela jejich komunikativní dovednosti. Pro žáky začínající s cizím jazykem (zejména německým) byly některé připravené formy a metody činnosti značně náročné. Předkládaná učební látka výjimečně zabíhala do přílišných detailů, výklad ojedinele obsahoval odborné nepřesnosti.

Na 2. stupni učitelé občas zvolili k objasnění tématu hodiny formu problémové otázky, která žáky motivovala k další práci, rozvíjela jejich logické uvažování a vedla k diskusi na dané téma. Propojení s dosavadními životními zkušenostmi žáků bylo podnětné. Při výuce převažovala společná činnost s výkladem pedagoga, doplňovaná samostatnou prací žáků, kooperativní aktivity byly zařazeny ojedinele. Učivo bylo dostatečně procvičováno a upevňováno. Vhodně byla využívána práce s chybou, žákům se dostávalo průběžné zpětné vazby. Rezervy se objevily v přípravě zadání čtvrtletních písemných prací z matematiky, které ne vždy korespondovaly s probranými kapitolami a s obsahovou náplní očekávaných výstupů v ŠVP ZV.

Výuku vhodně doplňovaly podpůrné didaktické materiály, žáci pracovali s učebnicovými texty, zeměpisnými mapami, využívali výkladové a dvojazyčné slovníky, jednoduché

pomůcky pro demonstraci základních přírodních dějů a jevů aj. Prostředky informačních a prezentačních technologií byly zapojeny v menší míře. Zhodnocení a reflexe v závěru hodin byly většinou rychlé a realizované jen pedagogem. Povzbuzením bylo pro žáky průběžné hodnocení jejich výkonů a pochvala. Výjimečně se žáci učili ocenit práci svých spolužáků a zhodnotit svoji.

Podpoře zájmu o literaturu je věnována pozornost od nejnižších ročníků. Učitelé do výuky pravidelně začleňují aktivity s knihou, již nejmladší žáci si vedou čtenářské deníky, učí se vyprávět o tom, co četli, co je zaujalo. Za přítomnosti rodičů jsou slavnostně pasováni na čtenáře. Pod vedením vyučujících přispívají do školního čtvrtletníku *Magazín roku*. Žáci 2. stupně jsou přímými tvůrci dalšího časopisu *Pan Hermík*, přirozeným způsobem je tak rozvíjena mediální výchova. Oba časopisy mají dlouholetou tradici. Ve spolupráci s městskou knihovnou jsou organizovány besedy na různá témata.

Pro posílení přírodovědné gramotnosti a povzbuzení zájmu žáků o studium technických oborů se škola připojila k projektu *Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Pardubickém kraji financovaného z ESF*. Významné místo v edukačním procesu zaujímá environmentální výchova. Pedagogové systematicky vedou žáky k ochraně životního prostředí a cílenými aktivitami podněcují kladný vztah k přírodě. V rámci jednotlivých předmětů žáci odhalovali a mapovali černé skládky, vyráběli krmítka, ztvárnili ekologickou mapu školy atd. Zapojili se do programu *Recyklohraní*, třídí odpad, účastní se sběrových akcí. Takto získané finanční prostředky věnovali Záchraně stanici a ekocentru *Pasíčka*. Dále škola rozvíjí spolupráci s *Ekocentrem Paleta*. V rámci soutěže *Zelený ParDoubek* získala titul *Ekologická škola Pardubického kraje 2. stupně*. Je také členem sítě škol *M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy)*. V rámci projektu *Pozveme přírodu do školy* žáci přispěli k výrazné úpravě původně zanedbaného školního dvora a vytvořili zde malé arboretum.

Součástí vzdělávacího procesu nebylo jen osvojování učiva, ale také formování postojů žáků. Škola se účastní charitativních sbírkových akcí, jež podporují smysl pro sociální soudržnost, učí žáky toleranci, úctě a vzájemné pomoci. Vyučování průběžně doplňují aktivity, které posilují utváření sociální gramotnosti (vystoupení pro rodiče a veřejnost, návštěvy divadelních představení apod.). Sociální a občanské kompetence jsou prohlubovány i v rámci činnosti žákovského parlamentu, který umožňuje žákům aktivně se podílet na organizaci chodu školy.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou identifikováni, evidováni a je jim zajišťována podpora. Při diagnostice škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a zpravidla respektuje doporučení vycházející z psychologických a speciálně pedagogických vyšetření. Přínosem je individuální reedukační péče poskytovaná dyslektickými asistentkami v době mimo vyučování žákům s vývojovými poruchami učení. V průběhu výuky byly na žáky se SVP zpravidla kladeny stejné požadavky jako na ostatní, zohlednění se odvíjelo od osobnosti pedagoga. Bylo realizováno spíše formou tolerantnějšího hodnocení, méně často diferenciací úkolů. Individuální vzdělávací plány byly oproti minulé inspekční činnosti zpracovány konkrétněji. Menší pozornost je věnována vyhodnocování účinnosti stanovených opatření.

Výuka na 1. stupni byla pestrá, aktivizující, rovnoměrně rozvíjela klíčové kompetence žáků. Na 2. stupni v některých hodinách převažovala společná práce s dominancí pedagoga, přesto od minulé inspekční činnosti došlo v užití metod a forem práce ke kvalitativnímu posunu. V oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se pozitivně odrazilo pořádání společných vzdělávacích akcí na téma inkluzivního

vzdělávání. Velmi dobrou úroveň má podpora přírodovědné, sociální a čtenářské gramotnosti žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

O své činnosti, vzdělávací nabídce i přijímacím řízení škola informuje veřejnost zejména prostřednictvím vlastních internetových stránek www.zshermanuvmestec.cz. Při přijímání k základnímu vzdělávání postupuje ředitel školy podle platných právních předpisů. Ke klidnému přechodu dětí do 1. ročníku přispívá možnost navštívit školu v rámci Dnů otevřených dveří a také konání informativních schůzek pro zákonné zástupce přijatých žáků. Jejich adaptace ve škole je podporovaná pečlivě volenými formami výuky, vstřícnou komunikací a individuálním přístupem.

V průběhu vyučovacího procesu jednotliví učitelé ověřují znalosti a dovednosti žáků standardními evaluačními nástroji (ústní zkoušení, písemné testy, kontrolní práce aj.). Informace o prospěchu a chování svých dětí se rodiče dovídají při třídních schůzkách, individuálních návštěvách školy a především prostřednictvím žákovských knížek. V nich měli žáci v aktuálním pololetí průběžně uvedeny známky z většiny předmětů, výjimkou byla tělesná výchova na 2. stupni, kde v mnoha žákovských knížkách nebylo patrné žádné hodnocení. Kvalitu vzdělávání žáků 8. ročníku a jejich studijní předpoklady škola pravidelně mapuje externími testy.

Zpětnou vazbou o úrovni výuky je zapojení jednotlivců i celých skupin žáků do mnoha předmětových olympiád a soutěží. Ve školním roce 2012/2013 dosáhli nejlepších výsledků žáci ve sportovních kláních, ve fotbale mladší chlapečtí obsadili 3. místo v krajském kole, starší postoupili do nadregionálního finále. Úspěšní byli i v hokejbalu a žák 3. ročníku zvítězil na úrovni kraje v Atletickém čtyřboji. V okresním kole Olympiády v německém jazyku získala škola 1. místo ve dvou kategoriích. Letos se skvěle zadařilo žákovi 5. ročníku v Logické olympiádě, byl nejlepším v kraji. Medailové pozice zaujímá škola také v literárních a výtvarných soutěžích. Výborných výsledků dosahuje na různých přehlídkách a festivalech školní pěvecký sbor Písnička.

Z rozboru celkového prospěchu žáků na vysvědčení v posledních dvou klasifikačních obdobích vyplývá, že přibližně 61 % žáků prospívá s vyznamenáním (na 2. stupni asi pětina žáků). Počet neprospívajících je nízký (kolem 2 %). Přehled klasifikace v jednotlivých předmětech ukázal, že nejslabší prospěch mají žáci v německém jazyku. Z dokumentace je patrné, že k motivaci pedagogové vhodně využívají pochvaly, v uplynulém školním roce byla udělena pochvala ředitele školy skoro 10 % žáků.

Vzhledem k velikosti školy je značná pozornost věnována také prevenci sociálně patologických jevů. Úzká spolupráce je navázána s oddělením sociálně-právní ochrany dětí, Střediskem výchovné péče Archa Chrudim, žáci procházejí programy a aktivitami, které mají za cíl vytvářet dobré, přátelské vztahy ve třídách. Vedle posilování pozitivního chování v oblastech prevence je kladen důraz také na zdravý životní styl (plavecký a lyžařský výcvik, pobyty v přírodě aj.). Bezpečností při vzdělávacím procesu se škola zabývá, ve spolupráci s odborníky poskytuje žákům základní informace k řešení mimořádných situací (evakuace budovy, požární problematika apod.).

Při přijímacím řízení jsou respektována zákonná ustanovení. Škola ověřuje výsledky vzdělávání žáků standardními způsoby. Informovanost zákonných zástupců o hodnocení v tělesné výchově nebyla dostatečná. Žáci se zapojují do mnoha předmětových soutěží a olympiád, úspěšná reprezentace je pro školu funkční zpětnou vazbou o kvalitě výuky.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání ředitel školy dodržuje příslušné právní předpisy.

K silným stránkám školy patří:

- vysoká míra kvalifikovanosti pedagogického sboru,
- optimální prostorové podmínky,
- velmi dobrá úroveň výuky na 1. stupni,
- účinná podpora rozvoje čtenářské, přírodovědné a sociální gramotnosti,
- zapojení do různých programů a projektů.

Dílčí rezervy byly shledány:

- v některých sledovaných hodinách na 2. stupni, v nichž měli dominantní postavení učitelé a chyběly zde metody a formy práce s motivačním a aktivizujícím charakterem,
- v části žákovských knížek ve vyšších ročnících, kde nebyly informace o hodnocení v tělesné výchově.

V průběhu inspekční činnosti byly odstraněny drobné nedostatky v dokumentaci školy.

V zájmu zvyšování kvality práce školy by bylo vhodné:

- zajistit pro celý pedagogický sbor vzdělávací akci zaměřenou na sebehodnocení žáků.

V porovnání se závěry předešlé inspekční činnosti lze konstatovat pozitivní vývoj:

- v oblasti prostorových a materiálních podmínek, byla provedena rekonstrukce budov a proběhla modernizace prostředků IT,
- v úrovni výuky, častěji jsou zařazovány aktivizující prvky,
- v oblasti výchovného poradenství, a to zejména z pohledu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina ze dne 4. prosince 2000
2. Rozhodnutí Školského úřadu Chrudim o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 2588/2000, ze dne 19. prosince 2000
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 20695-1/2005 OŠMS, ze dne 21. prosince 2005
4. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 20695-2/2005 OŠMS, ze dne 21. prosince 2005
5. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 14 857/2007-21, ze dne 5. června 2007

6. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 32386/2013 OŠK, ze dne 27. května 2013
7. Jmenování do funkce ředitele ZŠ, čj. 440/97, ze dne 20. června 1997
8. Školní vzdělávací program Základní školy v Heřmanově Městci – Příloha č. 5 platný od 1. září 2013
9. Školní vzdělávací program školní družiny ZŠ Heřmanův Městec platný od 1. září 2013
10. Třídní výkazy, katalogové listy – školní rok 2013/2014
11. Třídní knihy - školní roky 2012/2013 a 2013/2014
12. Přehledy výchovně vzdělávací práce - školní roky 2012/2013 a 2013/2014
13. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2013/2014
14. Školní řád platný od 28. srpna 2013
15. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ZŠ Heřmanův Městec platná od 1. ledna 2014
16. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. září 2013
17. Protokoly o komisionálních zkouškách – školní roky 2011/2012 a 2012/2013
18. Výroční zpráva o činnosti školy - školní roky 2011/2012 a 2012/2013
19. Záписы z jednání pedagogické rady - školní roky 2012/2013 a 2013/2014
20. Dokumentace k přijímacímu řízení – školní rok 2012/2013
21. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2013/2014
22. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2013/2014

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Martin Valášek v. r.

V Pardubicích 12. února 2014

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Stanislav Mráz, ředitel školy

Mgr. Stanislav Mráz v. r.

V Heřmanově Městci 19. února 2014

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.